

Bemærkninger til lovforslaget.

Ved lov nr. 166 af 7. juni 1958 om de kulturhistoriske lokalmuseer gennemførtes en væsentlig ændring af ordningen for statens støtte til disse museer i første række derved, at de hidtil på de årlige finanslove bevilgede faste støttebeløb på henholdsvis 2.600 kr. for de såkaldte centralmuseer og 1.300 kr. for andre statsunderstøttede museer, erstattedes af tilskud, der — inden for visse maksima — fastsættes i et bestemt forhold til visse faste stedlige tilskud.

I henhold til lovens § 5, stk. 3 skulle de i samme paragrafs første stykke fastsatte satser for statens tilskud forelægges til revision i folketingsåret 1963-64, og ved lov nr. 54 af 4. marts 1964 om ændring af lov om de kulturhistoriske lokalmuseer ændredes satserne således, at der til samtlige museer ydes et statstilskud i forhold til de tilskudsberettigede stedlige tilskud på 100 pct. af indtil 5.000 kr. og 50 pct. af tilskud herudover indtil 75.000 kr. Til landsdelsmuseerne ydes dog et særligt tilskud derved, at det beløb af de stedlige tilskudsberettigede tilskud, hvoraf staten yder 100 pct. forhøjes til 33.000 kr.

Disse satser skal ifølge nævnte lov forelægges til revision i folketingsåret 1968-69.

Af Dansk Kulturhistorisk Museumsforening er der imidlertid fremsat forslag om en gennemgribende nyordning af de heromhandlede museers tilskudsforhold. Det anføres, at statens støtte er blevet en stedse forholdsmæssig ringere del af det samlede tilskud som følge af prisudviklingen og en flere steder konstateret forøget indsats og offervilje fra stedlig side. Foreningen har derfor foreslået en tilskudsordning, der i princippet svarer til den i lov nr. 171 af 27. maj 1964 om folkebiblioteker fastsatte, hvorefter statstilskud beregnes efter en faldende skala uden maksimering. Man skal i denne forbindelse henvide til, at Statens Lokalmuseumstilsyn allerede ved den i 1964 stedfundne revision af tilskudssatserne udtalte, at tilsynet anså det for „sagligt urigtigt ikke at følge og opmuntre det lokale initiativ videre, således „at loftet helt fjernes“. Også tilsynet pegede på ønskeligheden af at lægge principperne for folkebibliotekernes tilskudsordning til grund for en nyordning (jfr. bilag 1 til lovforslaget, Folketingsstidende 1963-64, tillæg A, spalte 493).

Ministeriet for kulturelle anliggender anser det imidlertid for betænkeligt, at tilskudsordningen søges ændret som foreslået, idet en ordning, hvorved statens tilskud ydes uden nogen maksimering af

statsfinansielle grunde findes at burde begrænses til områder, hvor der for kommunerne består en lovmæssig forpligtelse til at opretholde en given institution eller betjening af borgerne. Dette er tilfældet for folkebibliotekernes vedkommende, men gælder ikke for museerne.

Ministeriet for kulturelle anliggender kan derimod tilslutte sig foreningens forslag om en væsentlig forbedring af de kulturhistoriske museers arbejdsvilkår navnlig derved, at bestemmelserne om et vist maksimumsbeløb for statstilskuddet smidiggøres ved en mere individualiseret tilskudsordning end den hidtidige og ved en væsentlig forhøjelse af tilskuddene som en nødvendig følge af den skete prisudvikling og for at initiativrige institutioner kan få øgede muligheder for en indsats af både videnskabelig, folkeoplysende og almenkulturel art.

De hidtidige regler for maksimering af statstilskuddene bør efter ministeriet for kulturelle anliggendes opfattelse erstattes af en ordning, svarende til den i lov om statstilskud til kunstmuseer nr. 118 af 15. april 1964 instituerede. Ifølge denne lov, der i henhold til bestemmelsen i lovens § 8, stk. 3 også skal forelægges folketingsåret 1968-69, yder staten til de enkelte museers drift og kunstkøb et tilskud, der udgør 100 pct. af de tilskudsberettigede stedlige tilskud, dog hvis beløbet overstiger 15.000 kr. ikke uden finansudvalgets tilslutning over 125 pct. af det tilsvarende stedlige tilskud i regnskabsåret 1962-63. Disse maksimeringsregler muliggør en graduering af statstilskuddet i forhold til det enkelte museums størrelse og driftsbudget, uden at den nøje sammenhæng mellem størrelsen af de stedlige tilskud og af statens tilskud brydes. Ordningen har vist sig særdeles brugbar for kunstmuseerne, idet man dog for et enkelt museum under stærk ekspansion i forbindelse med overflytning til en ny bygning har måttet gøre brug af bestemmelsen om, at de fastsatte maksima kan overskrides med finansudvalgets samtykke. Det er endvidere klart, at en ordning, som den citerede forudsætter, at basisåret under hensyn til såvel prisudviklingen som de pågældende institutioners udvikling ændres efter forløbet af en kortere årrække.

Det foreslås således, at en maksimeringsordning efter de her nævnte retningslinier får gyldighed også for de kulturhistoriske museer; dog bør der under hensyn til de landsdelsmuseerne påhvilende opgaver overfor det pågældende områdes lokalmuseer